

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

4-maxsus
son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ 5/4 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Abduraxmonov Mirsaid Muzaffarovich</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING HUQUQIY ASOSLARI YARATILISHI	10-16
<i>Atamuratova Dilafroz</i> TURKISTON VAQTLI MATBUOTI TARIXI: XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHLARI	17-22
<i>Abdushukurova Iqbol</i> TARIXIY KVESTLARNI TASHKIL QILISH USULLARI	23-27
<i>Redjapov Doniyor</i> JANUBIY OROLBO'YI AHOLISI HARBIY SAN'ATINING TARIXIY ILDIZLARI XUSUSIDA	28-31
<i>Sultanov Samandar</i> QUYI ZARAFSHON VODIYSI GEOGRAFIK XUSUSIYATI: PALEOEKOLOGIYASI JARAYONLARIGA DOIR BA'ZI CHIZGILAR	32-35
<i>Matyakubov G'ayrat</i> XORAZM VOHASIDA IJTIMOIIY-IQTISODIY VA ETNIK-MADANIY MUNOSABATLAR RIVOJLANISHIGA DOIR BA'ZI CHIZGILAR (XIII-XV ASRLAR).....	36-39
<i>Eshkuvatov Muhammad Keldiyor o'g'li</i> MARKAZIY OSIYO BOZORLARI (XIX ASR YEVROPALIK SAYYOHLAR NIGOHIDA)	40-45
<i>G'aniyev Mirjalol</i> QADIMGI TURKLARDA IJTIMOIIY HAYOT	46-51

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Abdullaev Altinbek</i> KORXONALARDA UN MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRARISH LOYIHASI BOSH BYUDJETINING METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	52-66
<i>Latipov Ashur Ali, Umarova Muzira</i> INVESTITSIYA STRATEGIYASI VA UNING MENEJMENTDAGI O'RNI	67-71
<i>Rustamova Sayyora</i> STRATEGIK BOSHQARUV-RAQOBAT USTUNLIGINING ASOSI	72-77
<i>Буранова Лола, Арипова Азиза</i> РАЗВИТИЕ ИНСТРУМЕНТА ДОСУДЕБНОГО РАЗРЕШЕНИЯ НАЛОГОВЫХ СПОРОВ	78-87
<i>Maxkamov Navruzjon Tuxtamishovich</i> KORXONALAR BOSHQARUVIDA "YASHIL" IQTISODIYOT TAMOIYLLARINI QO'LLASH AHAMIYATI	88-94

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Saidov Hakim G'afurovich</i> TALABALARNI HARBIY VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASH – DAVLAT SIYOSATI DARAJASIDA	95-98
<i>Kadirova Ziyoda</i> ILMIY IJODNING IJTIMOIIY, MADANIY VA TARIXIY O'LCHAMLARI	99-104

<i>Muzaffarov Navruzxon Baxronovich</i> SHAYX XUDOYDOD VALINING INSON VA OLAM MUNOSABATLARIGA OID QARASHLARINING FALSAFIY TAHLILI	105-108
<i>Raxmatova Mexrinoz Majitovna</i> YOSHLAR MA'NAVIY SALOHİYATINI YUKSALTIRISH BORASIDAGI DAVLAT SIYOSATINING NAZARIY-HUQUQIY VA FALSAFIY ASOSLARI	109-113
<i>Karimova Lola Muzafarovna</i> IJTIMOIY MOBILLIK NAZARIYASIGA YONDASHUVLARNING TARIXIY TAHLILI	114-119
<i>Jumayeva Shahlo Suyunovna</i> JAN POL SARTRNING EKZISTENSIAL FALSAFASIDA ERKINLIK VA YOLG'IZLIK MASALALARINI YORITISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	120-125
<i>Djurayev G'olib</i> JAN POL SARTR VA ALBER KAMYU FALSAFIY QARARSHLARIDA ERKINLIK MASALASI	126-130
<i>Rajabov O'tkirjon</i> KONSENSUS MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHDA "TEMUR TUZUKLARI" ASARINING AHAMIYATI	131-134
<i>Bekmuhammadova Sabrina Ismoil qizi</i> GENDER ZO'RAVONLIGIGA QARSHI KURASH CHORALARI	135-139
<i>Xudoykulov Azamat, Beshimova Aziza</i> MA'NAVIY BARKAMOL INSON TUSHUNCHASI VA UNING MOHIYATI	140-144
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Abduganiyeva Djamila Rustamovna</i> MACHINE TRANSLATION POST-EDITING THROUGH A HERMENEUTIC LENS	145-151
<i>Murtazayeva Xadicha</i> INGLIZ VA O'ZBEK TIBBIY TERMINOLOGIYASINING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI	152-155
<i>Несунбаева Саодатхан</i> ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕДАЧИ АМЕРИКАНСКИХ ДИАЛЕКТИЗМОВ И ПРОСТОРЕЧИЙ В РУССКИХ ПЕРЕВОДАХ "ТОМА СОЙЕРА"	156-160
<i>Axmedjanova Farida, Toirova Shohida</i> XX ASRDA AYOL OBRAZINING SHAKLLANISHI VA TARAQQIYOTI	161-165
<i>O'rinova Shoxsanamxon Nosirjon qizi</i> TAHDID NUTQIY AKTLARI: LINGVOPRAGMATIK TAHLIL VA MENASIV KOMMUNIKATSIYA XUSUSIYATLARI	166-170
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Salaev Nodirbek</i> PENITENSIAR TIZIM VA UNING DAVLAT BOSHQARUVIDAGI O'RNI	171-178
<i>Турсунов Ойбек Батирович</i> МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ СОТРУДНИЧЕСТВА ГОСУДАРСТВ РЕГИОНА ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	179-184
<i>Xakimova Inobatxon</i> XOTIN-QIZLAR HUQUQLARINING XALQARO HUQUQ DOIRASIDA SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHI	185-191

<i>Мардонов Амиржон Шерзод угли</i> ПРАВОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ ПРИ ПРИМЕНЕНИИ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СИСТЕМЕ БАНКОВСКОГО СКОРИНГА	192-202
<i>Jonuzoqova Yulduz Izzatulla qizi</i> AXBOROT TEXNOLOGIYALARI SOHASIDAGI TRANSMILLIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISHDA KONVENSIONAL VA INSTITUTIONAL MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH	203-207
<i>Xolmo'minov Shavkat Jumaevich</i> EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI HUQUQIY TA'MINLASH SOHASIDAGI MUHIM TASHABBUSLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	208-215
<i>Khudayberganova Nigina To'liq qizi</i> THE NOTION AND CODIFICATION OF THE LAW ON SPECIAL MISSIONS IN INTERNATIONAL LAW	216-221
<i>Саидов Бобур Бахромжонович</i> МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В ВОПРОСАХ ИНТЕРНЕТ-ЮРИСДИКЦИИ: ТЕНДЕНЦИИ УНИФИКАЦИИ ПРАВОВЫХ НОРМ И ПЕРСПЕКТИВЫ УЧАСТИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН В ГЛОБАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМАХ РЕГУЛИРОВАНИЯ ...	222-229
<i>Normurodova Behro'za Xolmo'minovna</i> RAQAMLI DALILLARNI TO'PLASH VA TAHLIL QILISHDA INTERPOL VA EUROPOL TAJIRIBASI: O'ZBEKISTON UCHUN AMALIY AHAMIYATI	230-236
<i>Qilichova Kamola Luqmonxon qizi</i> DINIY MAZMUNDAGI MATERIALLARNI QONUNGA XILOF RAVISHDA TAYYORLASH, SAQLASH, OLIB KIRISH VA TARQATISH JINOYATLARINING YURIDIK TARKIB BELGILARI	237-248
<i>Shagilov Pulatbek Koptleuovich</i> BEZORILIKNING VIRTUAL YUZI: HUQUQIY BAHOLASH VA JAVOBGARLIK MASALALARI	249-256
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Imomov Sirojiddin Ilxomovich</i> SPORT FAOLIYATI MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDA KASBIY-PEDAGOGIK TA'MINOTINING AHAMIYATI	257-263
<i>Khayrova Madina Rasimovna</i> NATYURMORT JANRIDA ISHLAGAN RASSOMLAR ASARLARINING REKONSTRUKTIV TAHLILI	264-269
<i>Mirkasimova Zilola Alisherovna</i> MAKTABGACHA YOSHDA NUTQ RIVOJI BOSQICHLARI	270-273
<i>Xudaykulova Shaxlo Mamaniyozovna</i> AXLOQIY RIVOJLANISH VA NEYROPEDAGOGIK USULLARNING O'ZARO TA'SIRI	274-278
<i>Shakirova Dildora Abdumalikovna</i> NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI XORIJIY VA MILLIY TAJRIBA ASOSIDA BAHOLASH	279-285
<i>Djurayeva Nargis Narkulovna</i> TABIY FANLAR DARSLARINI TASHKIL ETISHDA INTENSIV METODLARNING QO'LLANILISHI	286-290

Baltayeva Ma'mura, Davletova Bikajon

MEDIA LITERACY TEACHING METHODOLOGY 291-294

Received: 05 May 2025
Accepted: 15 May 2025
Published: 30 May 2025

Article / Original Paper

INVESTMENT STRATEGY AND ITS ROLE IN MANAGEMENT

Latipov Ashur Ali

Associate Professor of the Samarkand Institute
of Economics and Service

Umarova Muzira

Master's student of the Samarkand Institute
of Economics and Service

Abstract. This article analyzes the essence, importance of investment strategy and its role in the management system. The article considers the formation of investment strategies, their necessity for economic growth and sustainable development, as well as the basic principles of effective investment management. In particular, the issues of rational allocation of resources, risk management and implementation of socio-economically beneficial projects in the investment management process are discussed. Existing practices in the development and implementation of investment strategies in our country, as well as recommendations based on international experience, are presented. The article also highlights the impact of investment management on economic stability, as well as its importance in the formation of strategies necessary for competitiveness in the global economy.

Keywords: Investment strategy, investment management, economic growth, resource allocation, risk management, socio-economic development, investment projects, economic stability, global economy, economic development.

INVESTITSIYA STRATEGIYASI VA UNING MENEJMENTDAGI O'RNI

Latipov Ashur Ali Rustam o'g'li

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
dotsenti

Umarova Muzira Razmatullo qizi

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada investitsiya strategiyasining mohiyati, ahamiyati va uning menejment tizimidagi roli tahlil qilinadi. Maqolada investitsiya strategiyalarining shakllanishi, iqtisodiy o'sish va barqaror rivojlanish uchun zaruriyligi, shuningdek, samarali investitsiya boshqaruvining asosiy prinsiplari ko'rib chiqiladi. Xususan, investitsiya menejmenti jarayonida resurslarni oqilona taqsimlash, risklarni boshqarish va ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan foydali loyihalarni amalga oshirish masalalari muhokama qilinadi. Yurtimizda investitsiya strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirishdagi mavjud amaliyotlar, shuningdek, xalqaro tajribalarga asoslangan tavsiyalar keltiriladi. Maqola shuningdek, investitsiya menejmentining iqtisodiy barqarorlikka ta'siri, shuningdek, global iqtisodiyotda raqobatbardosh bo'lish uchun zarur bo'lgan strategiyalarni shakllantirishdagi ahamiyatini yoritadi.

Kalit so'zlar: Investitsiya strategiyasi, investitsiya menejmenti, iqtisodiy o'sish, resurslarni taqsimlash, risklarni boshqarish, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish, investitsiya loyihalari, iqtisodiy barqarorlik, global iqtisodiyot, iqtisodiy taraqqiyot.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5SI4Y2025N10>

Kirish. Bugungi kunda global iqtisodiyotning tezkor o'zgarishi va yangi biznes muhitining shakllanishi investitsiya strategiyalarining ahamiyatini yanada oshirgan. Investitsiyalar mamlakatning iqtisodiy o'sishi, barqaror rivojlanishi va raqobatbardoshligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Xususan, investitsiya strategiyasi va uning samarali boshqaruvi, iqtisodiy resurslarning oqilona taqsimlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Investitsiya strategiyasi — bu iqtisodiy maqsadlarni amalga oshirishda investorlarning qarorlarini boshqarish va yo'naltirish tizimi bo'lib, u davlat va xususiy sektorning umumiy iqtisodiy siyosatini shakllantirishga, xususiy sektorga investitsiyalarni jalb qilishga, moliyaviy resurslardan samarali foydalanishga qaratilgan. Shu bilan birga, investitsiya menejmenti o'zining xususiyatlari va funksiyalariga ko'ra, iqtisodiy faoliyatning barcha sohalarida investitsiyalarni boshqarishni o'z ichiga oladi, shuningdek, risklarni hisobga olgan holda uzoq muddatli rivojlanishni ta'minlashga yordam beradi.

Maqolada investitsiya strategiyasining mohiyati, uning menejmentdagi o'rni, iqtisodiy rivojlanishdagi ahamiyati va samarali boshqaruv mexanizmlari haqida so'z yuritiladi. Shuningdek, investitsiya strategiyasining zamonaviy tendensiyalari, risklarni boshqarish va barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda uning o'rni hamda investitsiyalarni samarali boshqarish yo'llari tahlil qilinadi. Bu jarayonlar davlatlar va korxonalarning iqtisodiy muvaffaqiyatlari uchun muhim bo'lib, ularni jahon iqtisodiy tizimida raqobatbardosh qilishga imkon yaratadi.

Investitsiya strategiyasi deganda xo'jalik yurituvchi subyekt yoki davlat tomonidan uzoq muddatli investitsion maqsadlarga erishish uchun ishlab chiqiladigan va bosqichma-bosqich amalga oshiriladigan aniq rejalashtirilgan harakatlar tizimi tushuniladi. Bu strategiya resurslarning samarali taqsimoti, investitsiya risklarini boshqarish va barqaror rivojlanishni ta'minlash imkonini beradi[1; 7-8-b].

Investitsiya strategiyasini ishlab chiqish quyidagi vazifalarni hal qilishga yordam beradi:

- Investitsion faoliyatning ustuvor yo'nalishlarini aniqlash;
- Mablag' manbalarini va ulardan foydalanish tartibini belgilash;
- Risklarni kamaytirish va kutilgan daromadlarni oshirish;
- Bozor muhitidagi o'zgarishlarga moslashish.

Investitsiya strategiyalari quyidagi mezonlarga ko'ra tasniflanadi:

Vaqt jihatidan:

- Qisqa muddatli (1 yilgacha)
- O'rta muddatli (1–3 yil)
- Uzoq muddatli (3 yildan ortiq)

Faoliyat yo'nalishi bo'yicha:

- Real investitsiya strategiyasi (asosiy vositalarga sarmoya kiritish)
- Moliyaviy investitsiya strategiyasi (aksiyalar, obligatsiyalar va boshqa qimmatli

qog'ozlar bilan ishlash)

Risk darajasi bo'yicha:

- Konservativ (kam riskli, barqaror daromadli)
- Mo'tadil (muvozanatlangan risk va daromad)
- Agressiv (yuqori riskli, yuqori daromadli)

Shu o'rinda, strategik tanlov investorga bog'liq holda aniqlanadi va bu tanlov menejment orqali amalga oshiriladi[2; 82-14-b].

Investitsiya menejmenti — bu investitsiya loyihalarini boshqarish, moliyalashtirish, monitoring va baholash jarayonlarini o'z ichiga oluvchi boshqaruv tizimidir. Strategiya bu tizimning yuragi hisoblanadi.

Investitsiya menejmentining asosiy funksiyalari quyidagilardan iborat:

- Investitsion loyihalarni tanlash va tahlil qilish;
- Strategik rejalashtirish;
- Risklarni aniqlash va boshqarish;
- Resurslarni taqsimlash;
- Natijalarni monitoring qilish va tahlil qilish.

Menejmentda investitsiya strategiyasining o'rni ayniqsa korxonaning uzoq muddatli rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omil sifatida namoyon bo'ladi. Strategik yondashuv bilan ishlab chiqilgan investitsiya qarorlari orqali korxona o'z imkoniyatlarini to'liq ro'yobga chiqaradi[3; 7-81-b].

Yangi O'zbekiston sharoitida investitsion muhitni yaxshilash bo'yicha ko'plab islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, "Yangi O'zbekiston – taraqqiyot va ma'rifat yo'lida" strategiyasida xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, xususiy sektorni rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish alohida o'rin egallaydi.

Prezident Farmonlari va Hukumat qarorlarida investitsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash, soddalashtirilgan tartiblar, soliq va bojxona imtiyozlari, investorlar uchun kafolatlar yaratish choralari belgilangan.

Shuningdek, quyidagi yo'nalishlar bo'yicha investitsiya strategiyasini kuchaytirish lozim:

- Innovatsion va yuqori texnologiyali sohalarga e'tiborni oshirish;
- Hududiy investitsiya dasturlarini ishlab chiqish;
- Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash;
- Xorijiy investorlarga qulay huquqiy va iqtisodiy sharoit yaratish.

Investitsiya faoliyatining muvaffaqiyatli bo'lishi bevosita qaror qabul qilish jarayonining to'g'riligiga bog'liq. Bu jarayon esa strategik tahlil va prognozlariga asoslangan bo'lishi lozim. Investitsion qarorlar odatda katta hajmdagi moliyaviy resurslarni o'z ichiga oladi va uzoq muddatli natijalarga ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun ushbu qarorlarni qabul qilishda quyidagi omillar muhim ahamiyat kasb etadi: Bozorni chuqur tahlil qilish. Bozorning holati, raqobatchilar faoliyati, iste'molchilarning talab va ehtiyojlari aniqlanadi[4; 9-11-b].

Makroiqtisodiy ko'rsatkichlarni hisobga olish. Inflyatsiya darajasi, foiz stavkalari, valyuta kurslari va iqtisodiy siyosat tendensiyalari baholanadi.

Ichki salohiyatni aniqlash[7; 3-4-b]. Korxonaning moliyaviy holati, kadrlar salohiyati, texnologik imkoniyatlari o'rganiladi. Risklarni tahlil qilish. Siyosiy, iqtisodiy va texnologik risklar aniqlanib, ularni boshqarish strategiyalari ishlab chiqiladi. Strategik yondashuv asosida investitsion qarorlar optimallashtiriladi va ularning amalga oshirish darajasi ortadi. Shu orqali sarmoyaning qaytimi oshirilib, foyda olish darajasi kafolatlanadi. So'nggi yillarda O'zbekiston iqtisodiyotida xorijiy investitsiyalarni jalb qilishga qaratilgan strategiyalar sezilarli darajada samaradorlik kasb etmoqda[5; 11-14-b]. Xususan:

- Investitsion qonunchilik soddalashtirildi;
- Soliq va bojxona imtiyozlari joriy etildi;
- Xorijiy investorlar huquqlarini himoya qiluvchi xalqaro bitimlar imzolandi;

“Yagona darcha” tamoyili asosida ruxsatnomalar va litsenziyalar berish soddalashtirildi. Bu strategiyalar O‘zbekiston iqtisodiyotining turli tarmoqlariga — energetika, kimyo sanoati, qishloq xo‘jaligi, IT va transport-logistika sohalariga yirik investitsiyalar oqimini ta‘minladi. Masalan, 2023–2024 yillarda Xitoy, Janubiy Koreya, Turkiya va Yevropa davlatlaridan yirik loyihalar O‘zbekistonda muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda[6; 21-24-b].

Xorijiy investitsiyalar strategiyasining muvaffaqiyatli bo‘lishi uchun quyidagi shartlar muhim:

- Davlat tomonidan kafolatlar berilishi;
- Sud-huquq tizimi mustaqilligi;
- Moliyaviy axborotlarning ochiqligi va shaffofligi;
- Siyosiy barqarorlik.

Raqamli iqtisodiyot davrida investitsiya strategiyasini shakllantirish tamoyillari ham o‘zgarib bormoqda. Endilikda an‘anaviy sarmoya yo‘nalishlari bilan bir qatorda quyidagilar ustuvor yo‘nalishga aylanmoqda:

Raqamli texnologiyalar (AI, big data, IoT) — ushbu sohalarga sarmoya kiritish biznes jarayonlarini tezlashtiradi va samaradorligini oshiradi.

Kiberxavfsizlik — moliyaviy axborotlar va investitsiya jarayonlarining xavfsizligi uchun sarmoya zarur[8; 3-5-b].

Elektron tijorat va moliyaviy texnologiyalar — fintech loyihalar orqali yangi daromad manbalari shakllantiriladi.

O‘zbekistonda ham “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida raqamli investitsiya loyihalariga alohida e‘tibor qaratilmoqda. Bu, o‘z navbatida, zamonaviy investitsiya strategiyalarini shakllantirishda muhim bosqichdir.

Har qanday strategiya uning natijalariga qarab baholanadi. Investitsiya strategiyasining samaradorligini aniqlash uchun quyidagi asosiy mezonlar qo‘llaniladi:

- ROI (Return on Investment) – investitsiyadan olinadigan daromad foizi;
- NPV (Net Present Value) – investitsiyaning hozirgi qiymatdagi foydasi;
- IRR (Internal Rate of Return) – ichki daromadlilik darajasi;
- Payback period – sarmoyaning o‘zini oqlash muddati.

Yuqoridagi mezonlar yordamida nafaqat moliyaviy ko‘rsatkichlar, balki strategiyaning umumiy iqtisodiy ta‘siri, ish o‘rinlari yaratish darajasi, eksport hajmi va innovatsion rivojlanishga qo‘shgan hissi ham baholanadi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda investitsiya strategiyasi har qanday iqtisodiy tizimda, ayniqsa bozor iqtisodiyoti sharoitida, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning asosiy vositasidir. Strategik yondashuvga ega bo‘lgan investitsiya siyosati resurslardan oqilona va samarali foydalanish, ishlab chiqarish salohiyatini kengaytirish, innovatsion rivojlanishni jadallashtirish va iqtisodiy xavfsizlikni mustahkamlash imkonini beradi.

Investitsiya strategiyasini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etishda menejmentning roli beqiyosdir. Zero, har bir qaror, har bir sarmoya, uning taqsimoti va istiqboldagi natijalari puxta tahlil va rejalashtirishga asoslangan bo‘lishi zarur. Bunda investitsion risklar, ichki va tashqi muhit omillari, bozor tendensiyalari va siyosiy-iqtisodiy barqarorlik darajasi e‘tiborga olinishi kerak.

O‘zbekiston sharoitida olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar, xususan investitsion iqlimni yaxshilashga qaratilgan chora-tadbirlar, xorijiy va ichki sarmoyadorlar uchun qulay

shart-sharoitlar yaratmoqda. Bu esa milliy iqtisodiyotda strategik investitsiya yondashuvlarini yanada takomillashtirish va amaliyotda samarali qo'llashni taqozo etadi.

Investitsiya strategiyasi nafaqat iqtisodiy o'sishning negizi, balki mamlakatning global bozorlar bilan integratsiyalashuvi, raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish va iqtisodiy suverenitetni ta'minlash omilidir. Shu bois, har qanday boshqaruv darajasida strategik investitsion yondashuvni shakllantirish va takomillashtirish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-sonli "Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi rasmiy ma'lumotlari – <https://www.invest.gov.uz>
4. Sharipov M.Q. Investitsiyalar iqtisodiyoti. – T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2021.
5. Abdukarimov A., Shodmonov Sh. Investitsiyalar: nazariya, amaliyot va strategiyalar. – T.: Iqtisodiyot, 2019.
6. Moliya vazirligi statistik byulletenlari (oxirgi yillardagi sonlar) – <https://www.mf.uz>
7. Ризаев И. И., Муминова З. О. Профессиональная подготовка личности: оздоровление и духовное воспитание //Система менеджмента качества в вузе: здоровье, образованность, конкурентоспособность. – 2021. – С. 264-268.
8. Mavlanovna A. M. Problems of transforming a healthy worldview and creativity into a nationwide movement in society //Asian Journal Of Multidimensional Research. – 2021. – T. 10. – №. 7. – С. 32-36.
9. NURMATOVA U. J. SYNERGETIC CHARACTERISTICS OF READING PHENOMENON //International Journal of Philosophical Studies and Social Sciences. – 2023. – T. 3. – №. 2. – С. 70-75.
10. Yuldasheva D. Legal protection of women is the basis for the development of uzbek society //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – T. 24. – С. 1011-1014.
11. Юлдашева Д. Ю. Цифровые технологии в учебном процессе в условиях пандемии //Конференция состоялась. – 2022. – Т. 5. – С. 100.
12. Nasirdinovich U. F., Rakhmatullaevna U. L. History and contemporary social and moral approach to rationalism //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – T. 3. – С. 1796-1801.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5/4 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).